

Krajský soud v Ostravě

Havlíčkovo nábř. 1835/34

702 00 Ostrava

V Praze dne 9. dubna 2021

DATOVOU SCHRÁNKOUsp. zn.: **32 Icm 3260/2016**

- Žalobce a):** **Ing. Lee Louda**, se sídlem Vodičkova 41, 110 00 Praha 1
insolvenční správce dlužníka: OKD, a.s., IČ: 26863154, se
sídlím Stonavská 2179, 735 06 Karviná – Doly
- Zastoupený:** JUDr. Dušanem Dvořákem, advokátem, ev. č. ČAK 9714, se
sídlím a adresou pro doručování DRV Legal, s.r.o. advokátní
kancelář, Hlinky 505/118, 603 00 Brno
- Žalobce b):** **Správa pohledávek OKD, a.s.** (dříve OKD, a.s.) IČ:
26863154, společnost se sídlem Stonavská 2179, 735 06
Karviná – Doly (dále také jen „**Dlužník**“)
- Zastoupený:** JUDr. Tomášem Zagarem, advokátem, ev. č. ČAK 08131, se
sídlím 28. října 767/12, 110 00 Praha 1
- Žalovaný č. 1:** **Citibank N.A., London Branch**, registrační č. BR001018,
se sídlem Citigroup Centre, Canada Square, Canary Wharf,
Londýn, E14 5LB, Spojené království
- Zastoupený:** JUDr. Petrem Přecechtělem, advokátem, ev. č. ČAK: 11109,
BBH, advokátní kancelář, s.r.o., se sídlem Klimentská
1207/10, 110 00 Praha 1
- Žalovaný č. 2:** **New World Resources N.V.**, společnost založená podle
zákonů Nizozemského království registrovaná v nizozemském
obchodním rejstříku pod č. 34239108, registrována jako
zahraniční společnost v britském obchodním rejstříku
s britským číslem založení BR016952, se sídlem 115 Park
Street, Londýn, W1K 7AP, Velká Británie
- Zastoupený:** JUDr. Luděk Chvostou, advokátem, ev. č. ČAK 02911,
White & Case, s.r.o., advokátní kancelář, Na příkopě 14, 110
00 Praha 1
- Žalovaný č. 3:** **NWR Holdings B.V.**, společnost založená podle zákonů
Nizozemského království registrovaná v nizozemském
obchodním rejstříku pod č. 61294179, se sídlem Herengracht
448, 1017 CA Amsterdam, Nizozemské království
- Zastoupený:** Mgr. Davidem Ilczyszynem, advokátem, ev. č. ČAK 04910,
White & Case, s.r.o., advokátní kancelář, Na příkopě 14, 110
00 Praha 1
- Za účasti:** **Krajské státní zastupitelství v Ostravě**, se sídlem Na
Hradbách 1836/21, 729 01 Ostrava 1
- o žalobě na určení pravosti a výše pohledávky a odpůřčí
žalobě*

**Procesní stanovisko Žalovaného č. 2 a Žalovaného č. 3 po vrácení věci
soudu prvního stupně k dalšímu řízení**

Bez příloh

White & Case, s.r.o.,
advokátní kancelář
Na příkopě 854/14, Nové Město
110 00 Praha 1
Česká republika
T +420 255 771 111

whitecase.com

I.

Úvod

1. Dne 23.10.2019 vydal Krajský soud v Ostravě (dále jen „**Soud**“) rozsudek č. j. 32 ICm 3260/2016-1280, kterým rozhodl tak, že ve výrocích I. – III. zamítl návrhy Žalobce a), aby Soud určil, že Smlouvy (jak jsou definovány níže) jsou neúčinné, ve výroku IV. určil, že pohledávka ve výši 9.530.033.808,71 Kč přihlášená přihláškou P33-1 je po právu co do pravosti a výše, ve výroku V. určil, že pohledávka ve výši 621.273.214,79 Kč přihlášená přihláškou P100-1 je po právu co do pravosti a výše, a ve výrocích VI. – XI rozhodl o nákladech řízení ve vztahu k jednotlivým účastníkům (dále jen „**Rozsudek**“).
2. Dne 31. 1. 2020 podalo proti Rozsudku odvolání Krajské státní zastupitelství (dále jen „**Odvolání KSZ**“), dne 3. 2. 2020 podal proti Rozsudku odvolání Žalobce a) (dále jen „**Odvolání IS**“) a dne 10.2.2020 podal proti Rozsudku odvolání Žalobce b) (dále jen „**Odvolání SPOKD**“ a společně s Odvoláním IS a Odvoláním KSZ dále jen „**Odvolání**“).
3. Dne 19.10. 2020 Vrchní soud v Olomouci jako odvolací soud (dále jen „**Odvolací soud**“) rozhodl o Odvoláních tak, že usnesením č.j. 13 VSOL 133/2020-1709 (dále jen „**Odvolací rozhodnutí**“) Rozsudek zrušil a vrátil věc Soudu k dalšímu řízení.
4. Žalovaný č. 2 a Žalovaný č. 3 (dále společně jen jako „**Žalovaní**“) předkládají tímto své vyjádření, v němž rekapituluje stav řízení po Odvolacím rozhodnutí a shrnují důvody, proč má být žaloba Žalobce a), kterou se domáhá určení toho, že Smlouva o vydání dluhopisů 2014 (dále jen „**SSN**“), Úvěrová smlouva 2014 (dále jen „**SSCF**“) a smlouva nazvaná „Intercreditor Agreement“ uzavřené dne 7. 10. 2014 (dále jen „**ICA**“ a společně s SSN a SSCF dále jen „**Smlouvy**“) jsou neúčinné (dále jen „**Odpůrčí žaloba**“), zamítnuta.

II.

Podmínky řízení, platnost Smluv a další průběh řízení před Soudem

5. Odvolací soud v Odvolacím rozhodnutí potvrdil, že Žalovaný č. 1 má procesní způsobilost a aktivní legitimaci k podání žaloby na určení pravosti pohledávek uvedených v odstavci 1 tohoto vyjádření (dále jen „**Pohledávky**“). V Odvolacím rozhodnutí dále Odvolací soud odmítl námitky žalobců ohledně údajných dalších procesních vad v řízení před Soudem, a tudíž je potřeba vycházet ze skutkového stavu zjištěného Soudem a doplněného dokazováním provedeným v rámci řízení před Odvolacím soudem.
6. Pokud jde o žalobci napadanou platnost Smluv a převzetí ručení ze Smluv Dlužníkem, Odvolací soud v Odvolacím rozhodnutí v plném rozsahu potvrdil závěry uvedené v Rozsudku a konstatoval, že námitky Žalobce a) a Žalobce b) proti závěru Soudu o platnosti a vymahatelnosti ručitelských závazků převzatých Dlužníkem ze Smluv, jsou nedůvodné.
7. Tudíž v následujícím řízení před Soudem již je potřeba vycházet z toho, že Pohledávky vznikly a jsou vykonatelné a dále bude pouze posuzován nárok uplatněný Odpůrčí žalobou v rozsahu, ve kterém Odvolací soud posoudil v Odvolacím rozhodnutí závěry Soudu o ekvivalentnosti plnění poskytnutého Dlužníkem za převzetí ručitelských závazků dle Smluv jako předčasné a závěry Soudu o splnění časového limitu pro podání Odpůrčí žaloby vůči Žalovanému č. 1 za nesprávné.

III.

Údajná neúčinnost Smluv

III(1) Posuzování podmínek neúčinnosti napadených ručitelských závazků

8. Dle Odvolacího rozhodnutí je potřeba zkoumat, zda převzetí ručitelských závazků Dlužníkem ze Smluv splňuje kumulativně všechny čtyři podmínky uvedené v § 240 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v tehdy platném znění (dále jen „**InsZ**“), přičemž i pokud budou splněny tyto podmínky, ale nebude zde splněn materiální rys zkrácení, lze Odpůrčí žalobu zamítnout (viz bod 65 Odvolacího rozhodnutí).
9. Byť Odvolací soud v bodu 89 Odvolacího rozhodnutí uvádí, že by se Soud v dalším řízení měl zabývat nejdříve ekvivalentností plnění poskytnutého Dlužníkem za převzetí ručitelských závazků ze Smluv a teprve poté se zabývat otázkou splnění časového limitu pro podání Odpůrčí žaloby, Žalovaní jsou přesvědčeni, že s ohledem na zásadu hospodárnosti občanského soudního řízení a ústavní právo na projednání věci bez zbytečného odkladu, by se měl Soud nejdříve zabývat otázkou splnění časového limitu, když dle názoru Žalovaných lze splnění respektive nesplnění této podmínky zjistit snadněji a rychleji před tím, než by se přistoupilo k poměrně komplexnímu dokazování ohledně ekvivalentnosti plnění poskytnutého Dlužníkem za převzetí ručitelských závazků ze Smluv.

III(2) Ke lhůtě tří let a prospěchu z ručení (§ 240 odst. 3 InsZ)

10. Pasivní legitimaci v případě odpůrčí žaloby upravuje ustanovení § 237 odst. 1 InsZ ve spojení s ustanovením § 239 odst. 1 InsZ. Ustanovení § 237 odst. 1 InsZ zní následovně: „*Povinnost vydat do majetkové podstaty dlužníkovo plnění z neúčinných právních úkonů mají osoby, v jejichž prospěch byl neúčinný právní úkon učiněn nebo které z něho měly prospěch.*“ Toto ustanovení InsZ je rozhodující i pro určení toho, zda se dle § 240 odst. 3 InsZ použije roční nebo tříletá lhůta.
11. § 237 odst. 1 InsZ prikazuje nahlížet na věc optikou toho, zda osoba označená v odpůrčí žalobě jako žalovaný subjekt obdržela od dlužníka v důsledku jeho právního jednání nějaký prospěch, jehož zachování v dispozici žalovaného by znehodnocovalo stav majetkové podstaty. Pokud zde totiž absentuje konkrétní prospěch získaný v souvislosti s dlužníkovým jednáním, není pak ani logicky nutné zkoumat naplnění podmínek toho, zdali šlo např. o zvýhodňující úkon, úkon bez přiměřeného protiplnění apod., resp. odpůrčí žaloba by zcela postrádala smysl, jestliže by z ní pro majetkovou podstatu nemohl plynout žádný (majetkový) přínos, a (samoúčelné) vedení sporu by z majetkové podstaty naopak jen odčerpávalo finanční prostředky případně na náklady řízení.
12. Tak, jak správně uvedl Odvolací soud v bodech 33 a 34 Odvolacího rozhodnutí s odkazem na rozhodnutí Nevyššího soudu ze dne 28. 2. 2017 sp. zn. 29 Cdo 363/2015, beneficentem ručení není obligační dlužník. Tudíž v tomto případě je to pouze Žalovaný č. 1, kdo měl prospěch z převzetí ručitelských závazků Dlužníka dle Smluv, a tudíž je pro určení lhůty pro podání Odpůrčí žaloby dle § 240 odst. 3 InsZ rozhodující to, že Žalovaný č. 1 a ani věřitelé, které zastupoval, nebyli a ani nejsou osobami Dlužníkovi blízkými ani osobami, které tvoří s Dlužníkem koncern.
13. V každém případě je povinností Žalobce a) tvrdit a doložit důkazy, že věřitelé dle Smluv byli osobami Dlužníkovi blízkými nebo osobami tvořícími s Dlužníkem koncern, protože jinak byla Odpůrčí žaloba podána po uplynutí roční lhůty dle § 240 odst. 3 InsZ, a tudíž by měla být bez dalšího zamítnuta.
14. V řízení před Odvolacím soudem sice Žalobce a) spíše pro formu vznesl některá tvrzení o tom, že věřitelé ze Smluv údajně byli osobami Dlužníkovi blízkými nebo osobami, které tvořily s Dlužníkem koncern, když však víceméně setrval u své Odvolacím soudem odmítnuté argumentace o tom, že

převzetí ručení Dlužníkem dle Smluv bylo ve prospěch Žalovaného č. 2 a č. 3, a proto se má pro Odpůrčí žalobu použít tříletá lhůta, a tudíž je podmínka dle § 240 odst. 3 InsZ údajně splněna. Taková tvrzení Dlužníka o tom, že věřitelé ze Smluv byli údajně osobami Dlužníkovi blízkými nebo osobami, které tvořily s Dlužníkem koncern, jsou ovšem nesprávná a ničím nepodložená. Pro jistotu Žalovaní níže stručně shrnují své v řízení před Odvolacím soudem uvedené argumenty vyvracející tato tvrzení Žalobce a).

15. Předně je třeba uvést, že Žalobcem a) citované výroční zprávy nezachycují stav vlastnické struktury NWR Plc v době uzavření Smluv a Neformální restrukturalizace dluhu 2014 (tak, jak je definována v čl. 3 Rozsudku), ale stav, který byl jejich výsledkem. Z těchto výročních zpráv jasně vyplývá, že někteří vlastníci dluhopisů vydaných dle SSN (dále jen „**Dluhopisy**“) nabyli akcie NWR Plc až v důsledku Neformální restrukturalizace dluhu 2014, což potvrzuje i pasáž z výroční zprávy NWR Plc za rok 2014 citovaná Žalobcem a) v odst. 62 jeho vyjádření podaného dne 9.10. 2020 v řízení před Odvolacím soudem: „*Do free float patří Akcie třídy A, které jsou ve vlastnictví některých majitelů dluhopisů po restrukturalizaci rozvahy Skupiny NWR, která byla dokončena v říjnu 2014.*“ Rovněž z tiskové zprávy NWR Plc ze dne 9. 10. 2014, která byla provedena jako důkaz v řízení před Soudem, plyne, že k dokončení úpisu akcií ze strany některých vlastníků Dluhopisů došlo až dne 9. 10. 2014, tedy až po uzavření Smluv.
16. Dále je potřeba uvést, že tvrzení Žalobce a) ohledně koncernu NWR je v rozporu s chápáním koncernu dle českého práva. Dle ustanovení § 79 odst. 1 ZOK: „*Jedna nebo více osob podrobených jednotnému řízení (dále jen „řízená osoba“) jinou osobou nebo osobami (dále jen „řídící osoba“) tvoří s řídící osobou koncern.*“ Tak, jak je uvedeno mimo jiné na straně 82 ve Výroční zprávě Dlužníka za rok 2014, Dlužník byl v roce 2014 podroben jednotnému řízení ze strany řídící osoby, kterou je NWR Plc, přičemž tyto osoby spolu tvořily koncern ve smyslu § 79 ZOK. Existenci koncernu, jehož řídící osobou byla NWR Plc a jehož součástí je Dlužník a Žalovaní, učinili účastníci v řízení před Soudem nespornou.¹ Žalobce a) takto vymezoval koncern, jehož součástí je Dlužník, i v Odpůrčí žalobě (viz odstavce 52 až 55). Tudíž akcionáři NWR Plc nejsou členy koncernu NWR ani jakéhokoliv jiného koncernu, jehož členem by byl Dlužník.
17. Byť Žalobce a) neuvedl žádná tvrzení ohledně toho, proč by vlastníci Dluhopisů mohli být považováni za osoby blízké Dlužníkovi, je nutné uvést, že dle § 22 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „**OZ**“) mohou být osoby blízké pouze fyzické osoby. Dále pak dle § 22 odst. 2 OZ platí, že: „*Stanoví-li zákon k ochraně třetích osob zvláštní podmínky nebo omezení pro převody majetku, pro jeho zatížení nebo přenechání k užití jinému mezi osobami blízkými, platí tyto podmínky a omezení i pro obdobná právní jednání mezi právnickou osobou a členem jejího statutárního orgánu nebo tím, kdo právnickou osobu podstatně ovlivňuje jako její člen nebo na základě dohody či jiné skutečnosti.*“
18. Tak, jak vyplývá z příslušných částí Výroční zprávy NWR Plc za rok 2014, vykonávala kontrolu nad skupinou NWR a tudíž i nad Dlužníkem před i po uzavření Smluv společnost CERCL Mining B. V., která není uvedena mezi věřiteli dle Smluv. Pro úplnost je nutné uvést, že nikdo z vlastníků Dluhopisů ani jinak Dlužníka podstatně neovlivňoval na základě dohody či jiné skutečnosti a Žalobce a) nic takového ani netvrdil. Proto není možné ostatní akcionáře NWR Plc považovat za osoby, na které by se dle ustanovení § 22 odst. 2 OZ vztahovaly podmínky pro jednání osob blízkých.
19. Pro úplnost je nutné uvést, že skutečnost, že pan Zdeněk Bakala a některé jím ovládané osoby jsou v ICA obsaženy v definici Přidružené osoby sponzora, nedokládá, že by tyto osoby byly věřiteli dle Smluv, když příslušná ustanovení ICA ukládají pro Přidružené osoby sponzora omezení pro případ, že

¹ Viz body 15.8 a 17.63 Rozsudku

by poskytly některému členovi skupiny NWR půjčku nebo finanční službu. S ohledem na to, že seznam původních věřitelů dle SSCF tyto osoby neobsahuje, je zřejmé, že v době uzavření Smluv tyto osoby nebyly věřiteli dle Smluv. Pokud tyto osoby případně poskytly Žalovanému č. 2 nebo některým jiným členům skupiny NWR půjčku nebo finanční služby po uzavření Smluv, tak je to pro posouzení jejich vztahu k Dlužníkovi v okamžiku uzavření Smluv irelevantní.

20. Z výše uvedeného vyplývá, že akcionáři NWR Plc nebyli členy stejného koncernu jako Dlužník ani nebyli osobami blízkými Dlužníkovi, a tudíž provádění dalších důkazů navržených Žalobcem a) v řízení před Odvolacím soudem je nadbytečné.
21. Je nutné zdůraznit, že není pravdou, že Původní věřitelé dle SSCF nebyli skutečnými věřiteli (Scheme Creditors) dle SSN. Dle Scheme of Arrangement (např. bod (k) na straně 26) měli možnost se podílet na financování SSCF jako Původní věřitelé pouze Scheme Creditors. Proto je naprosto nadbytečné, aby se Soud dotazoval těchto osob, aby sdělily, pro koho konkrétně držely Dluhopisy.

III(3) Ke vztahu § 235 a § 240-242 InsZ

22. Odvolací soud v Odvolacím rozsudku správně konstatoval, že“ „...v ustanovení § 235 odst. 1 IZ jsou vyjmenovány rysy společné všem skutkovým podstatám v insolvenčních poměrech odporovatelných právních úkonů dlužníka“. Dle Odvolacího soudu je sice potřeba zjištěný skutek podřadit pod některou ze zvláštních skutkových podstat uvedených v ustanoveních §§ 240 – 242 InsZ, ale i pokud posuzovaný skutek splňuje kritéria uvedená v některém z těchto ustanovení, ale není splněn materiální rys zkrácení (tj. § 235 odst. 1 InsZ), lze odpůřit žalobu zamítnout. Jinými slovy Odvolací soud potvrdil, že při zkoumání neúčinnosti právních úkonů podle InsZ je potřeba zkoumat nejen naplnění některé ze skutkových podstat dle §§ 240 – 242 InsZ ale i naplnění materiálního rysu zkrácení dle ustanovení § 235 odst. 1 InsZ, což je i v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu². Těmito závěry Odvolací soud jasně odmítl tvrzení Žalobce a), dle kterých je § 235 odst. 1 InsZ prakticky zbytečným a nepoužitelným ustanovením, ke kterému se při posuzování neúčinnosti právních úkonů nepřihlíží.
23. Jelikož Odvolací soud v bodu 66 Odvolacího rozhodnutí vyloučil použití § 241 InsZ a tak, jak je uvedeno v části III(7) níže, ani ustanovení § 242 InsZ se na posuzování napadených právních úkonů neuplatní, je třeba v dalším řízení ze skutkových podstat uvedených v ustanoveních §§ 240 – 242 InsZ pouze zkoumat, zda převzetí ručitelských závazků Dlužníkem dle Smluv splňuje podmínky uvedené v ustanovení § 240 InsZ.
24. V této souvislosti je ovšem nutné zmínit, že závěr Odvolacího soudu o tom, že ustanovení § 240 InsZ nechrání na rozdíl od ustanovení § 241 InsZ konkrétní věřitele v okamžiku učinění dotčeného právního úkonu, ale majetkovou podstatu, a tedy možnost uspokojení věřitelů jako celku, je v přímém rozporu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, která stanoví, že neúčinnost dotčeného právního úkonu je potřeba vždy zkoumat k okamžiku jeho vzniku³. Pokud by se uplatnil názor Odvolacího soudu a dle ustanovení § 240 InsZ ve spojení s ustanovením § 235 odst. 1 InsZ by měla být chráněna majetková podstata Dlužníka, která jako taková formálně vznikne až účinky zahájení insolvenčního řízení, kdy může být její skladba úplně odlišná od složení majetku Dlužníka v okamžiku učinění přezkoumávaných právních úkonů, znamenalo by to posuzování neúčinnosti dotčených právních úkonů k okamžiku, který

² Viz např. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 22.12. 2015 sp. zn. 29 ICdo 48/2013, které uvádí, že: „Při hodnocení právních úkonů z hlediska jejich neúčinnosti musí být naplněna jak obecná definice, tak i jedna ze skutkových podstat obsažených v § 240 až § 242 insolvenčního zákona.“

³ Viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 22.12. 2015 sp. zn. 29 ICdo 48/2013.

může až téměř o 3 roky následovat potom, kdy byl takový právní úkon učiněn. Proto je nutné takový závěr Odvolacího soudu odmítnout.

III(4) K ekvivalenci protiplnění (§ 240 odst. 1 InsZ)

25. Při posuzování splnění této podmínky je nutné zdůraznit, že k převzetí ručitelských závazků Dlužníkem ze Smluv rozhodně nedošlo bezúplatně, když se obligační dlužníci zavázali poskytnout Dlužníkovi odměnu stanovenou na základě ocenění provedeného renomovanou mezinárodní poradenskou společností (Ernst & Young), a tudíž je dále pouze nutné zkoumat, zda takové protiplnění nebylo podstatně nižší než hodnota plnění, které poskytl Dlužník převzetím ručitelských závazků dle Smluv.
26. V této souvislosti je nutné uvést, že přiměřenost protiplnění je nutné zkoumat výhradně k okamžiku uskutečnění dotčených právních úkonů, tj. v našem případě 9.9. 2014 a 7.10. 2014. Ke stejnému okamžiku se zjišťuje i to, zda měl Dlužník po uzavření odporovaného právního úkonu další dostatečný majetek k uspokojení věřitelů.⁴
27. Pokud jde o zkoumání ekvivalence protiplnění ve vztahu k převzetí ručitelských závazků Dlužníka ze Smluv, je nutné se zabývat okolnostmi, za kterých k těmto právním úkonům došlo, když tyto úkony byly součástí Scheme of Arrangement, jehož cílem bylo snížení zadlužení a odvrácení možné insolvence skupiny NWR a Dlužníka. Formalistické posuzování těchto právních úkonů za schematického použití závěrů judikatury týkající se převodů majetku dlužníka či zvyšování jeho zadlužení bez zohlednění výše uvedených okolností by ve své podstatě vedlo k závěru, že subjekt, který se dostane do finančních problémů, se nemá jakkoliv snažit činit kroky snižující jeho zadlužení a tudíž odvracející jeho úpadek či zvyšující šanci jeho věřitelů na uspokojení, protože taková jednání budou posuzována jako neúčinné právní úkony.
28. Takový postup, kdy by se věřitelé v dobré víře v záchranu dlužníka vzdali části svých pohledávek, ale byli by za to potrestáni tím, že takové jejich jednání povede k tomu, že na rozdíl od ostatních věřitelů, budou jejich pohledávky vyloučeny z uspokojení v rámci insolvenčního řízení, by bylo v přímém rozporu s ustanovením § 5 a) InsZ, které stanoví, že insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen.
29. V případě převzetí ručitelských závazků Dlužníkem ze Smluv není možné postupovat tak, že bude formalisticky uplatňována judikatura týkající se stanovení obvyklé ceny, když obvyklou cenu ručení určit nelze, což dokonce potvrdil znalec Brada ve znaleckém posudku a znaleckém výslechu, které byly provedeny jako důkazy v předcházejícím řízení před Soudem, i když se s jeho ryze účelovými závěry celkově ztotožnit v žádném případě nelze (jak bylo popsáno v dřívějších vyjádřeních Žalovaných a jak správně posoudil i Soud v Rozsudku). Nicméně popis tohoto vstupního parametru byl správný. S ohledem na výše uvedené není doslovné použití takové judikatury ohledně určení obvyklé ceny není v tomto případě možné.
30. Jak správně uvádí Odvolací soud v bodu 90 Odvolacího rozhodnutí: „...je třeba hodnotit celkový dopad převzetí ručení do „majetkové sféry dlužníka“ z hlediska mnohosti věřitelů, jimž k datu účinků sporného právního úkonu svědčila pohledávka za dlužníkem, dosáhnout vůči dlužníku úhrady pohledávek a schopnosti dlužníka tyto pohledávky splatit.“ Obdobně tak i z příslušné judikatury Nejvyššího soudu⁵ vyplývá, že při hodnocení, zda bylo poskytnuto protiplnění, jehož obvyklá cena je podstatně nižší, je potřeba zohlednit všechny okolnosti a dopady dotčených právních úkonů.

⁴ Viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 22.12. 2015 sp. zn. 29 ICdo 48/2013.

⁵ Viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 2. 2016 sp. zn. 307/2014

31. V našem případě lze okolnosti převzetí ručitelských závazků Dlužníkem dle Smluv shrnout takto:

- (i) bylo jím nahrazeno ručení Dlužníka dle Smlouvy o vydání dluhopisů 2010 (tak, jak je definována v Rozsudku) ve výši 500 milionů EUR, čímž došlo ke snížení zadlužení Dlužníka o 165 milionů EUR, přičemž pokud by k takovému nahrazení nedošlo, tak ručení Dlužníka dle Smlouvy o vydání dluhopisů 2010 nebylo možné úspěšně napadnout jako neúčinné, ani pokud by bylo insolvenční řízení ohledně Dlužníka zahájeno již v roce 2014;
- (ii) finanční prostředky získané na základě Smlouvy o vydání dluhopisů 2010 byly Žalovaným č. 2 primárně použity ke splacení dluhu Dlužníka, a tedy zcela ve prospěch Dlužníka, byť nebyl přímým příjemcem těchto prostředků, byl jejich přímým beneficiem;
- (iii) tak, jak bylo zjištěno v dosavadním řízení před Soudem, Dlužník v období od roku 2010 do roku 2016 obdržel: a) v roce 2010 - 505 mil. EUR prostřednictvím termínovaného úvěru ve třech tranších (dále jen „Úvěr 1“); b) v roce 2012 - 120 mil. EUR prostřednictvím čtvrté tranše (společně s Úvěrem 1 dále jen „Celkový úvěr 1“); c) v roce 2014 - 67 mil. EUR prostřednictvím vnitroskupinového úvěru jako důsledek tzv. cashpoolingu, tj. smlouvy o založení společného účtu (dále jen „Úvěr 2“); d) v roce 2014 - 25 mil. EUR prostřednictvím vnitroskupinového úvěru od Žalovaného č. 3.; e) v roce 2015 byl Úvěr 2 navýšen o 8 mil. EUR (společně s Úvěrem 2 dále jen „Celkový úvěr 2“); f) v roce 2015 - 4 mil. EUR prostřednictvím vnitroskupinového úvěru od Žalovaného č. 3.; g) v roce 2015 - 25 mil. EUR prostřednictvím vnitroskupinového úvěru od Žalovaného č. 2.; h) v roce 2016 - 10 mil. EUR prostřednictvím vnitroskupinového úvěru od Žalovaného č. 2. Celková částka za období 2010 – 2016 činila 612 mil. EUR. V období let 2010 až 2012 Dlužník splatil 152 mil. EUR z Celkového úvěru 1. V roce 2014 bylo kapitalizováno 266 mil. EUR z Celkového úvěru 1 do kapitálu Dlužníka. V roce 2015 bylo kapitalizováno 207 mil. EUR z Celkového úvěru 1 do kapitálu Dlužníka. V roce 2015 bylo kapitalizováno 38 mil. EUR z nezaplaceného úroku Celkového úvěru 1 do kapitálu Dlužníka. V roce 2015 bylo kapitalizováno 75 mil. EUR z Celkového úvěru 2 do kapitálu žalobce. Celková výše kapitalizované a Dlužníkem nikdy nesplacené částky činí 586 mil. EUR (viz bod 15.115 Rozsudku);
- (iv) Dlužník na základě Smlouvy o vydání dluhopisů 2010 obdržel v roce 2010 odměnu za ručení ve výši 47 644 996,18 Kč (viz strana 98 Výroční zprávy Dlužníka za rok 2010), v roce 2011 odměnu za ručení ve výši 62 258 000 Kč (viz strana 77 Výroční zprávy Dlužníka za rok 2011), v roce 2012 odměnu za ručení ve výši 65 887 000 Kč (viz strana 67 Výroční zprávy Dlužníka za rok 2012) a v roce 2013 odměnu za ručení ve výši 57 471 000 Kč (viz strana 63 Výroční zprávy Dlužníka za rok 2013);
- (v) součástí úvěrů popsaných v bodu (iii) výše byly i úvěry poskytnuté na základě Rámcové smlouvy o úvěru (Master Loan Agreement), která upravovala podmínky použití finančních prostředků získaných na základě SSCF pro potřeby Dlužníka. Tak, jak bylo rovněž zjištěno v dosavadním řízení před Soudem, Dlužník v roce 2015 dvanáctkrát požádal o úvěr na základě Rámcové smlouvy o úvěru. . Pět žádostí Dlužníka učinil vůči Žalovanému č. 2. v objemu 29 mil. EUR a v průběhu roku splatil z těchto úvěrů 4 mil. EUR. Sedm žádostí Dlužník učinil vůči Žalovanému č. 3. v celkovém objemu 47,5 mil. EUR a v průběhu roku splatil z těchto úvěrů 43,5 mil. EUR. Celkově byly Dlužníkovi poskytnuty v roce 2015 finanční prostředky ve výši 76,5 mil. EUR, přičemž Dlužník splatil 47,5 mil. EUR. Finanční prostředky získané na základě výše uvedené Rámcové úvěrové smlouvy byly pro provoz Dlužníka důležité. K 3. 5. 2016 činil dluh Dlužníka z Rámcové úvěrové smlouvy 64 mil. EUR. (viz bod 18.32 Rozsudku). Tudíž v důsledku SSCF se aktiva Dlužníka zvětšila o 64 milionů EUR, které mohly být následně k dispozici pro úhradu pohledávek věřitelů Dlužníka;

(vi) na základě smlouvy o odměně za ručení dle SSN ze dne 9. 9. 2014 měl Dlužník získat za ručení z SSN odměnu v celkové výši 13 953 500 EUR; a

(vii) na základě smlouvy o odměně za ručení dle SSCF ze dne 9. 9. 2014 měl Dlužník získat za ručení z SSCF odměnu v celkové výši 6 000 EUR.

32. Již jen kvantitativní přínos převzetí ručitelských závazků Dlužníkem dle Smluv pro (budoucí) majetkovou podstatu Dlužníka tak, jak vyplývá z výše uvedených skutečností, je zjevně vyšší než celková nominální hodnota těchto nových ručitelských závazků, a tudíž celková odměna za toto ručení sjednaná dle smluv o odměně za ručení uvedených v bodech 31(vi) a 31(vii) výše ve výši téměř 14 milionů EUR zjevně není protiplněním, jehož obvyklá cena je podstatně nižší, než hodnota poskytnutého ručení.
33. I při vědomí toho, že dle příslušné judikatury se právní úprava týkající se odporovatelnosti právních úkonů dle OZ v poměrech insolvenčního řízení neuplatní, jsou Žalovaní přesvědčeni, že některé závěry, které soudy učinily ve vztahu k odporovatelnosti právních úkonů dle OZ, se obecně uplatní i na neúčinnost právních úkonů dle InsZ. V této souvislosti je především nutné poukázat na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 5.3. 2008 sp. zn. 30 Cdo 2435/2006, dle kterého: *„Dlužníkovy právní úkony zkracují pohledávku věřitele zejména tehdy, jestliže vedou ke zmenšení majetku dlužníka a jestliže v důsledku nich nastalé zmenšení majetku má současně za následek, že věřitel nemůže dosáhnout uspokojení své pohledávky z majetku dlužníka, ačkoliv - nebýt těchto úkonů - by se z majetku dlužníka alespoň zčásti uspokojil.“* a *„Tento zákonný požadavek může být tedy splněn pouze při současném naplnění dvou podmínek: 1. majetek dlužníka má v důsledku odporovatelného právního úkonu objektivně menší hodnotu ve srovnání se stavem před tímto úkonem a 2. zmenšení majetku dlužníka má za následek, že věřitel se z tohoto majetku nemůže uspokojit, ačkoliv nebýt odporovatelného právního úkonu, byl by se uspokojil. Z uvedeného vyplývá, že odporovatelnými nemohou být nikdy tzv. ekvivalentní právní úkony, při kterých nedochází k objektivnímu zmenšení majetku dlužníka.“*
34. Pokud výše uvedené závěry použijeme na projednávanou věc, tak je zřejmé, že převzetím ručitelských závazků Dlužníka dle Smluv k žádnému zmenšení jeho majetku nedošlo, když žádný svůj majetek nepřeváděl a následkem převzetí ručení Dlužníkem ze Smluv rozhodně nebylo, že by věřitelé Dlužníka nemohli dosáhnout uspokojení svých tehdejších pohledávek z majetku Dlužníka.
35. Pro úplnost zde Žalovaní uvádějí, že jím není zcela zřejmé, co zamýšlel Odvolací soud úvahami na konci bodu 90 Odvolacího rozhodnutí, když odkazuje na Rozsudek nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 8. 2005 sp. zn. 29 Odo 996/2004 (dále jen **„Rozhodnutí 29 Odo 996/2004“**). Tento rozsudek lze jen stěží považovat za ustálenou judikaturu ohledně stanovení obvyklé ceny ručení, když předmětem daného sporu byla neplatnost ručitelského prohlášení pro absenci souhlasu valné hromady dle ustanovení § 196a odst. 3 a 5 obchodního zákoníku (tedy dle právní úpravy, která se na Odpůrčí žalobu neuplatní) a obsahuje pouze jeden kusý odstavec na téma určení ceny převzetí ručitelského závazků.
36. I pokud by snad Odvolací soud výše uvedeným odkazem na Rozhodnutí 29 Odo 996/2004 vydané dle v rozhodné době již neplatné právní úpravy chtěl vyjádřit názor, že obvyklá cena převzetí ručitelského závazku Dlužníka dle Smluv se má rovnat nominální hodnotě těchto závazků, tj. 335 milionů EUR (což se však Žalovaní nedomnívají, že měl Odvolací soud na mysli), je nutné zdůraznit, že peněžně vyjádřená hodnota všech výhod získaných Dlužníkem dle Smluv (viz odstavec 31 výše) převyšuje částku 335 milionů EUR, a tudíž je nutné uzavřít, že protiplnění, které měl Dlužník za převzetí ručitelských závazků dle Smluv obdržet, není podstatně nižší než obvyklá cena těchto ručitelských závazků.

37. Pokud by snad i přes výše uvedené považoval Soud za potřebné posoudit obvyklou odměnu za převzetí ručitelských závazků dle Smluv znaleckým posudkem, lze pro tento účel provést důkaz znaleckým posudkem č. 1627-60/2019 ze dne 28. 6. 2019 vypracovaný znaleckým ústavem APOGEO Esteem, a.s., který byl v rámci dosavadního řízení před Soudem založen Žalovaným č. 1 do soudního spisu, ale nebyl proveden jako důkaz, ze kterého rovněž vyplývá, že hodnota ručitelských závazků dle Smluv nebyla podstatně vyšší než odměna, kterou měl Dlužník za jejich převzetí obdržet.

III(5) K tomu, že ručení ze Smluv údajně vedlo k úpadku (§ 240 odst. 2 InsZ)

38. Odvolací soud v bodu 67 Odvolacího rozhodnutí definoval 4 (čtyři) kumulativní podmínky, které musí být splněny, aby bylo možné učinit závěr o neúčinnosti právního úkonu dlužníka bez přiměřeného protiplnění podle § 240 InsZ. Jako druhou z těchto podmínek (pod písm. b)) označil právní úkon dlužníka, který učinil v době, kdy byl v úpadku nebo tento právní úkon k úpadku (rozumí se dlužníka) vedl. V bodě 74 Odvolacího rozhodnutí konstatoval Odvolací soud, že Soud se v Rozsudku vypořádal se skutečností, že Dlužník nebyl v rozhodné době, kdy uzavřel Smlouvy, v platební neschopnosti (což ostatně ani mezi stranami incidenčního sporu nebylo sporné) a rovněž uzavřel, že Dlužník nebyl v úpadku ani z důvodu předlužení. Důvody, proč Dlužník nebyl v úpadku, pak Soud uvedl v obsáhlém odůvodnění Rozsudku. Odvolací soud se závěrem Soudu o tom, že Dlužník nebyl v rozhodné době v úpadku ani z důvodu platební neschopnosti, ani z důvodu předlužení, nepolemizoval a lze proto uzavřít, že se závěry Soudu souhlasil.
39. K překvapení nejen Žalovaných však Odvolací soud v bodech 75 a 76 Odvolacího rozhodnutí dospěl k závěru, že převzetí ručitelských závazků v rámci Smluv (v září a říjnu 2014), na jejichž základě Citibank přihlásila své pohledávky jako nezajištěný věřitel, byla právními jednáními, jež vedla k úpadku Dlužníka v květnu 2016. Odvolací soud se v bodě 76 Odvolacího rozhodnutí odkázal na závěry Nejvyššího soudu ČR v R 113/2014 s tím, že tyto závěry lze „*mutatis mutandis*“ použít i v přezkoumávané věci. Podle Odvolacího soudu je v dané věci splněn předpoklad (tedy jedna z kumulativních podmínek uvedená v bodě 67 Odvolacího rozhodnutí pod písm. b)) pro vyslovení neúčinnosti odporovaných právních úkonů Dlužníka. K tomuto závěru Odvolací soud dospěl, aniž by kdy tento argument Žalobce a) uvedl v Odpůrčí žalobě nebo v průběhu řízení, a aniž by tato otázka kdy vůbec byla v průběhu řízení před Soudem i před Odvolacím soudem jakkoli, byť okrajově, projednána. Žalovaní tedy neměli žádnou možnost se k překvapivému náhledu Odvolacího soudu vyjádřit, když ani při jednom ze dvou ústních jednání před Odvolacím soudem tento vůbec účastníkům řízení svůj překvapivý názor nenaznačil. Nehledě na to, že Žalobce a) na podporu závěru Odvolacího soudu nepředložil jediný důkaz. Odvolací soud tak svou úvahou a především závěrem, že Smlouvy vedly k úpadku Dlužníka v květnu 2016, uvedeným v bodě 76 Odvolacího rozhodnutí, vybočil ze základní zásady civilního řízení, tedy zásady dispoziční.
40. Žalovaní považují postup Odvolacího soudu při pokusu o zdůvodnění jeho závěru v bodě 76 Odvolacího rozhodnutí za rozporný nejen se zásadami civilního procesu, ale i za postup, který je v rozporu s logikou i právem na spravedlivý proces. V bodě 75 Odvolacího rozhodnutí, kde snad lze hledat počátek myšlenkového procesu Odvolacího soudu, se toliko konstatuje, a to bez další úvahy, že insolvenční soud dne 9. 5. 2016 svým usnesením zjistil úpadek Dlužníka na základě dokladů jím předloženým. Žalovaní zde opakovaně podotýkají, že k závěru o úpadku Dlužníka z důvodu předlužení dospěl insolvenční soud během 4 pracovních dnů od podání dlužnického insolvenčního návrhu. Dlužník v insolvenčním návrhu označil podmíněné pohledávky Citibank (v okamžiku podání insolvenčního návrhu měly tyto být případně splatné až v roce 2020 (!)) za své závazky, ale ve smyslu § 104 odst. 3 InsZ je neoznačil jako pohledávky věřitele, které popírá. Pouze „díky“ tvrzeným závazkům vůči Citibank, později Dlužníkem

popřeným, tak Dlužník v insolvenčním návrhu vytvořil konstrukci svého „těsného“ předlužení. Ony tvrzené závazky však nebyly jak z hlediska právních předpisů, tak zavedené účetní metodiky správně uvedeny ve finančních výkazech Dlužníka (tedy v rozvaze na straně pasiv), avšak insolvenční soud se patrně nenamáhal tímto rozporem vyjádřeným částkou přesahující 10 mld. Kč zabývat, čímž nesplnil svou povinnost osvědčit úpadek Dlužníka (viz např. § 86, § 132 odst. 3 a § 136 odst. 1 InsZ). Jelikož dle § 141 odst. 1 InsZ nelze podat proti rozhodnutí o úpadku vydaném na základě insolvenčního návrhu Dlužníka odvolání, nemohli Žalovaní takové chybné rozhodnutí nijak zvrátit.

41. V této souvislosti je nutné zdůraznit, že sám insolvenční návrh Dlužníka zdůrazňoval, že se nenachází v platební neschopnosti a zdůvodňoval svůj úpadek údajným předlužením, k němuž dospěl tím, že do dluhů Dlužníka započtl ručitelské závazky Dlužníka ze Smluv, které ovšem nebyly splatné a v tehdejší rozvaze Dlužník nebyly (správně) uvedeny. Zároveň při stanovování hodnoty svého majetku Dlužník vůbec nepřihlédl, respektive se prakticky vůbec v insolvenčním návrhu nezabýval dalším provozováním svého podniku (závodu), což je zákonný požadavek pro posouzení předlužení dle ustanovení § 3 odst. 3 InsZ v rozhodné době (nyní § 3 odst. 4 InsZ). Z insolvenčního návrhu Dlužníka bylo rovněž zřejmé, že i sám Dlužník měl pochybnosti o svém předlužení, když alternativně insolvenčnímu soudu nabízel, aby rozhodl o zjištění jeho hrozícího úpadku. Těmito skutečnostmi se ale insolvenční soud ve výše uvedeném rozhodnutí o úpadku vůbec nezabýval, respektive o nich v odůvodnění jeho rozhodnutí není uvedeno ani slovo a pouze mechanicky rozhodl o úpadku Dlužníka.
42. Paradoxně, jak se v průběhu dalšího řízení ukázalo, rozhodnutí o úpadku vedlo v případě Žalovaných i Citibank jako největšího nezajištěného věřitele Dlužníka (jak jeho postavení v právním slova smyslu ostatně i potvrdil Soud v Rozsudku a Odvolací soud v odůvodnění Odvolacího rozhodnutí) ke zbavení jejich hlasovacích akcionářských, resp. věřitelských práv. Tím bylo s přispěním insolvenčního soudu a s pomocí několika rozhodnutí insolvenčního správce docíleno toho, že mohl být schválen reorganizační plán Dlužníka v době, kdy se situace na trhu s uhlím den ze dne zlepšovala a ceny uhlí dosáhly násobku cen z období dvou měsíců před podáním dlužnického insolvenčního návrhu (viz např. str. 32 a 33 vyjádření Žalovaných z 15. 4. 2020). Reorganizační plán pak na nezajištěné věřitele (jejich pohledávky tvořily v součtu nominálních hodnot cca 99,5 % z přihlášených pohledávek všech věřitelů, tedy včetně jednoho marginálního zajištěného věřitele) pamatoval s uspokojením v bezprecedentní odhadované výši 0,35 % nominální hodnoty přihlášené pohledávky (!), čili cca 35 haléřů z každé stokorunové pohledávky. Rozhodnutí o úpadku učiněné za okolností zde shora popsanych dne 9.5.2016 se tedy dle bodů 75 a 76 Odvolacího rozhodnutí podle všeho stalo pro Odvolací soud vodítkem, resp. důkazem pro to, aby mohl konstatovat, že „...za stavu, kdy podle výsledků tohoto řízení pohledávky uplatnění Citibank vznikly a existují a na jejichž základě byl zjištěn úpadek Dlužnice, nelze podle přesvědčení dovolacího soudu logicky učinit jiný závěr, než že ujednání Smluv, kterými Dlužnice převzala ručitelské závazky vůči věřitelům obligačních dlužnic NWR N.V. a NWR B.V., jsou právními jednáními, které ve smyslu ustanovení § 240 odst. 2, věty první I.Z. k jejímu úpadku vedly“.
43. Dříve než se Žalovaní vyjádří k důkazy nepodloženému závěru Odvolacího soudu, že uzavření Smluv v rozhodné době vedlo k úpadku Dlužníka, dovolují si Soud upozornit na nepřipadný odkaz Odvolacího soudu na závěry Nejvyššího soudu ČR v R 113/2014 (rozsudek sen. zn. 29 ICdo 14/2012 ze dne 29. 4. 2014). Odkazovaný rozsudek se týká neanalogického insolvenčního případu, kdy se mělo jednat o platební neschopnost dlužníka (§ 3 odst. 2 InsZ ve znění platném v rozhodné době – září/říjen 2014) a kdy insolvenční soud rozhodoval o úpadku dlužníka na základě vyvratitelné domněnky o jeho neschopnosti plnit své peněžité závazky. Nejvyšší soud judikoval, že tato vyvratitelná domněnka platí i pro jiné případy, kdy InsZ váže vznik případných práv a povinností na stav úpadku dlužníka (např. jde-li o neúčinnost právních úkonů bez přiměřeného protiplnění (§ 240 odst. 2 InsZ). Nadto se žalobce dovolával zjištění jeho postavení jako zajištěného věřitele z titulu uzavřených zástavních smluv. Už jen

při porovnání zde uvedeného neúplného výčtu rozdílů mezi insolvenčním případem uvedeným v R 113/2014 a insolvenčním případem posuzovaným v Odvolacím rozhodnutí je zřejmé, že použití právní věty ze shora uvedeného rozsudku Nejvyššího soudu ČR na zde posuzovaný případ jen proto, že je v něm uveden i odkaz na § 240 odst. 2 InsZ, není možné. **Časová posloupnost uvedená v rozsudku, kdy nastane nejprve vyvratitelná domněnka platební neschopnosti dlužníka, na kterou má InsZ vázat** (rozumí se tedy až následně) **vznik případných práv a povinností, nemůže v posuzovaném insolvenčním případě obstát. Podle tvrzení (závěrů) Odvolacího soudu totiž nejprve mělo dojít ke vzniku práv a povinností (ručitelské závazky ze Smluv) a teprve po cca 21 měsících měly tyto právní úkony vést k úpadku Dlužníka!** Čili sled rozhodných právních skutečností nastal právě v opačném pořadí. Žalovaní tedy uzavírají, že závěr Odvolacího soudu o použití závěrů Nejvyššího soudu ČR v R 113/2014 pro toto řízení je nesprávný a Soud k němu proto nemůže přihlížet.

44. Prokázání údajné příčinné souvislosti mezi přijetím ručitelských závazků ze Smluv Dlužníkem v rozhodné době (září/říjen 2014) a v důsledku tohoto právního jednání údajným způsobem úpadku Dlužníka v květnu 2016, tedy důkazní břemeno takového tvrzení, je na Žalobci a). Tento však ani v Odpůrčí žalobě ani v průběhu řízení nic takového netvrdil, natož dokazoval. Důkazní břemeno však, obrazně řečeno, „neunesl“ ani Odvolací soud, který v odůvodnění Odvolacího rozhodnutí (bod 76) neočekávaně uzavřel, že podle něj ujednání Smluv k úpadku Dlužníka vedlo. S tímto závěrem Žalovaní zásadně nesouhlasí.
45. Jak již bylo v průběhu řízení prokázáno předloženými důkazy (jsou součástí soudního spisu) a jak správně uvedl Soud již v Rozsudku, převzetí ručitelských závazků ze Smluv Dlužníkem bylo učiněno proto, aby se snížily jeho podmíněné (ručitelské) závazky oproti stávajícímu stavu, prodloužila se splatnost klíčových finančních závazků Dlužníka a aby mohlo být Dlužníkovi poskytnuto další financování jeho provozu v tíživé tržní situaci s cílem zachovat jeho další provoz až do zlepšení tržní situace, přičemž Dlužník nebyl v rozhodné době ani po ní v platební neschopnosti ani nebyl předlužen, řádně honoroval své splatné závazky a žádný z tehdejších věřitelů nebyl na svých pohledávkách krácen (kromě věřitelů účastnících se dobrovolně tzv. Scheme of Arrangement aprobovaného anglickým soudem (rozhodnutí The High Court, Chancery Division, Companies Court ze dne 5. 9. 2014). Jinými slovy, všichni věřitelé Dlužníka z rozhodné doby byli na svých pohledávkách za Dlužníkem v plném rozsahu uspokojeni. Pro přehlednost pak Žalovaní znovu zdůrazňují, že převzetí ručitelských závazků v rozhodné době nebylo *de facto* převzetím nových ručitelských závazků, ale došlo k nahrazení stávajících, tedy tehdejších, ručitelských závazků Dlužníka vzniklých v roce 2010, přičemž došlo ke **snížení (!)** těchto ručitelských závazků o cca 165 mil. EUR. Tímto právním jednáním Dlužníka tak nemohlo logicky dojít ani k poškození žádného z jeho (tehdejších) věřitelů, ani ke zmenšení jeho (budoucí) majetkové podstaty.
46. Tak, jak je popsáno v odstavci 31 výše, Dlužníkovi bylo v přímé souvislosti s převzetím ručitelských závazků v rozhodné době poskytnuto další financování a posléze byl navýšen jeho vlastní kapitál o cca 7,89 miliardy Kč v roce 2015 kapitalizací části pohledávek jediného akcionáře Dlužníka. Pro úplnost Žalovaní uvádějí, že již v roce 2014 došlo ke kapitalizaci pohledávek jediného akcionáře ve výši cca 7,32 miliard Kč. Jen v důsledku těchto kroků došlo v letech 2014 a 2015, tedy v přímé souvislosti s převzatými ručitelskými závazky v rozhodné době, k **posílení vlastního kapitálu Dlužníka** ze strany jeho akcionáře **o cca 15,2 miliardy Kč**. Dalším pro hospodaření Dlužníka a jeho finanční situaci pozitivním důsledkem převzetí ručitelských závazků bylo i značné snížení jeho úrokového zatížení v důsledku kapitalizace věřitelských (akcionářských) pohledávek. Při zběžné i podrobné analýze okolností, za kterých byly v rozhodné době přijaty Dlužníkem ručitelské závazky ze Smluv, i ekonomických a právních důsledků těchto právních jednání, nelze nalézt jediný důkaz o tom, že by právě tato komplexně hodnocená právní jednání mohla zhoršit pozici tehdejších věřitelů Dlužníka či

jeho finanční situaci, nebo mohla snížit jeho (budoucí) majetkovou podstatu. Naopak, došlo prokazatelně ke snížení dluhové zátěže Dlužníka jen mezi lety 2013 a 2015 o 12,9 miliardy Kč a v letech 2014 – 2015 k posílení vlastního kapitálu o 15,2 miliardy Kč (viz např. str. 16 a 17 vyjádření Žalovaných z 15. 4. 2020). Nemluvě o výrazných úsporách nákladů spojených právě se snížením dluhu apod. Jediným možným vysvětlením shora popsanych přímých i nepřímých důsledků rozhodných právních jednání Dlužníka je to, že se finanční situace Dlužníka včetně struktury jeho rozvahy výrazně zlepšila a že nedošlo k jakémukoli krácení jeho věřitelů či dokonce snížení hodnoty majetku Dlužníka.

47. Žalovaní tedy uzavírají, že neexistuje a ani z logických důvodů nemůže existovat jakýkoli důkaz o tom, že právě ujednání Smluv, kterými Dlužník převzal své ručitelské závazky v rozhodné době září/říjen 2014, jsou právními jednáními, která ve smyslu ustanovení § 240 odst. 2, věty první InsZ vedla k úpadku Dlužníka. To, že insolvenční soud zjistil svým NEPŘEZKOUMATELNÝM rozhodnutím (viz odstavec 40 výše) úpadek Dlužníka, nemůže být axiomem pro úvahu Odvolacího soudu o tom, že Dlužník byl 3. 5. 2016 opravdu v úpadku (viz odstavec 39 a 40 výše) a ještě k tomu právě a pouze v důsledku, resp. v příčinné souvislosti s uzavřením Smluv o 21 měsíců dříve.
48. Pro doplnění je nutné upozornit, že když tak, jak je uvedeno v Rozsudku, Soud v dosavadním řízení správně zjistil, že v okamžiku uzavření Smluv nebyl Dlužník v Úpadku, jeví se jako naprosto nelogické, aby uzavření Smluv, které mimo jiné vedlo k tomu, že ručitelské závazky Dlužníka se snížily o cca 165 milionů EUR, mohlo vést k úpadku Dlužníka v roce 2016.⁶

III(6) Existence okolností vylučujících úkony Dlužníka z okruhu právních jednání bez přiměřeného protiplnění dle § 240 odst. 4 písm. d)

49. V bodu 81 Odvolacího rozhodnutí Odvolací soud uvedl, že: „Existence okolností vylučujících právní úkony Dlužnice z okruhu právních jednání bez přiměřeného protiplnění (ust. § 240 odst. 4 I. Z.) nebyla v řízení tvrzena, ani nevyšla v řízení najevo.“ a následně v bodu 82 Odvolacího rozhodnutí uvedl, že předpoklad dle § 240 odst. 4 InsZ je u napadených právních úkonů splněn.
50. Výše uvedený závěr Odvolacího soudu je ovšem zjevně nesprávný. Dle ustanovení § 240 odst. 4 písm. d) InsZ není právním úkonem bez přiměřeného protiplnění: „právní úkon, o kterém dlužník se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládal, že z něj bude mít přiměřený prospěch, a to za předpokladu, že nešlo o úkon učiněný ve prospěch osoby dlužníkovi blízké nebo osoby, která tvoří s dlužníkem koncern, a že osoba, v jejíž prospěch byl úkon učiněn, nemohla ani při náležité pečlivosti poznat, že dlužník je v úpadku, nebo že by tento úkon mohl vést k úpadku dlužníka.“
51. Je zde nutné uvést, že byť Žalovaní zřejmě ve svých tvrzeních uvedených v dosavadním řízení před Soudem a Odvolacím soudem výslovně neodkazovali na ustanovení § 240 odst. 4 písm. d) InsZ, obsah jejich tvrzení, kterými argumentovali na podporu toho, že převzetí ručitelských závazků Dlužníkem dle Smluv není právním úkonem bez přiměřeného protiplnění, skutkově odpovídá tomuto ustanovení. Převzetí ručitelských závazků Dlužníka dle Smluv bylo součástí Scheme of Arrangement, jehož cílem bylo předně odvrácení nepříznivých dopadů situace na trzích s uhlím na hospodářskou situaci koncernu NWR, a zejména pak Dlužníka. Tento již jen proto mohl očekávat (a jak bylo prokázáno v tomto řízení, tak i opravdu očekával), že z těchto úkonů bude mít přiměřený prospěch. Kromě toho Scheme of

⁶ Dle informací médií ze dne 23.3. 2021 (viz např. <https://eurozpravy.cz/krimi/kriminaliste-odložili-trestni-oznameni-tykajici-se-mozneho-tunelovani-okd.7d89a72c/>), orgány činné v trestním řízení odložily prověřování trestního oznámení, které se týkalo údajné série záměrných kroků vedoucích k úpadku Dlužníka v roce 2016. S ohledem na délku tohoto prověřování a jeho medializaci došlo k tomuto odložení věci po důkladném prověření a dohodě s dozorujícím státním zástupcem.

Arrangement předpokládal více než přiměřený prospěch přímo pro Dlužníka ve formě snížení jeho ručitelských závazků o cca 165 milionů EUR a zajištění dalšího rozsáhlého financování provozu podniku Dlužníka. Toto očekávání Dlužníka bylo o to legitimnější, když Scheme of Arrangement schválily soudy ve Velké Británii a USA.

52. S ohledem na výše uvedené Žalovaní tímto z opatrnosti výslovně namítají, že v souladu s ustanovením § 240 odst. 4 InsZ napadené právní úkony nejsou úkony bez přiměřeného protiplnění, jelikož Dlužník mohl v souladu s ustanovením § 240 odst. 4 odst. d) nejen očekávat, ale ve skutečnosti i očekával že z těchto úkonů bude mít přiměřený prospěch a tak, jak je popsáno v části III(2) tohoto vyjádření, tyto úkony nebyly činěny ve prospěch osoby Dlužníkovi blízké nebo osoby, která tvoří s Dlužníkem koncern, a věřitelé ze Smluv, v jejichž prospěch byl úkon učiněn, nemohli ani při náležité pečlivosti poznat, že Dlužník je v úpadku, nebo že by dokonce tento úkon mohl vést k úpadku Dlužníka, pokud by snad Soud dospěl k závěru, že Dlužník byl v rozhodné době v úpadku či, že převzetí ručitelských závazků ze Smluv vedlo k úpadku Dlužníka, což Žalovaní rezolutně odmítají.

III(7) K údajnému úmyslu dle § 242 InsZ

53. Žalobce a) ani Krajské státní zastupitelství neuvedli v dosavadním řízení žádné skutečnosti ohledně toho, že by Smlouvy byly Dlužníkem uzavírány s úmyslem zkrátit jeho v rozhodné době konkrétní věřitele, přičemž ustanovení § 242 InsZ takový úmysl nepresumuje (předpokládá pouze domněnku toho, že u úmyslně zkracujícího právního úkonu ve prospěch osoby dlužníku blízké nebo osoby, se kterou dlužník tvoří koncern, byl dlužníkův úmysl této osobě znám), a proto tento úmysl Dlužníka musí Žalobce a) tvrdit a dokázat. Z povahy věci je to přitom vyloučené, protože cílem a důsledkem Smluv bylo výrazné snížení dluhu Dlužníka, posílení jeho kapitálové struktury a zajištění dalšího financování těžby, zpracování a prodeje uhlí. Záměr a vlastní realizace tohoto cíle pak logicky nemohou být vykládány jako „úmyslné zkrácení uspokojení věřitele“.
54. Žalobce a) ani Krajské státní zastupitelství předně neuvedli, které konkrétní uspokojení konkrétních věřitelů Dlužníka bylo Smlouvami v okamžiku jejich uzavření úmyslně zkráceno. Pokud se jedná o věřitele Dlužníka uvedené Žalobcem a) v řízení u Odvolacího soudu, jedná se o věřitele na základě Smlouvy o ECA úvěru (tak, jak je definována v bodu 15.30 Rozsudku), jejichž pohledávky byly restrukturalizovány v rámci Neformální restrukturalizace dluhu 2014, a tudíž je vyloučeno jejich úmyslné zkrácení v rámci procesu, kterého se aktivně a dobrovolně zúčastnili. V podrobnostech ohledně otázky neexistence věřitelů Dlužníka zkrácených v roce 2014 Žalovaní odkazují na čl. VIII. vyjádření Žalovaných ze dne 14. 10. 2019 (viz listina zveřejněná v insolvenčním rejstříku u názvu Dlužníka pod položkou C19-132).
55. Tak, jak konstatoval Odvolací soud v bodu 87 Odvolacího rozhodnutí, Žalobce a) v řízení u Odvolacího soudu neuvedl žádná tvrzení podřaditelná pod ustanovení § 242 odst. 1 InsZ a s ohledem na proběhlou koncentraci řízení již taková tvrzení ani uvést nemůže.
56. Jelikož Krajské státní zastupitelství neuvedlo ani na výzvu Odvolacího soudu žádná tvrzení ohledně toho, že by Smlouvy byly Dlužníkem uzavírány s úmyslem zkrátit jeho v rozhodné době konkrétní věřitele, nebude již možné se otázkou údajného úmyslného krácení věřitelů Dlužníka v dalším řízení před Soudem zabývat.

III(8) Absence materiálního rysu zkrácení dle § 235 odst. 1 InsZ

57. I pokud by snad Soud i přes výše uvedené dospěl k tomu, že všechny podmínky uvedené v ustanovení § 240 InsZ byly splněny, tak, jak správně uvedl Odvolací soud v bodu 65 Odvolacího rozhodnutí, je potřeba zkoumat, zda převzetí ručitelských závazků Dlužníkem ze Smluv naplnilo rovněž materiální rys zkrácení věřitelů dle ustanovení § 235 odst. 1 InsZ. Tak, jak již dříve Žalovaní obsáhle popisovali, takový materiální rys zkrácení zde naprosto chybí.
58. Soud v bodu 43.13 Rozsudku: „...soud může za neúčinný právní úkon prohlásit jen ten úkon, v jehož důsledku věřitelé přihlášení do insolvenčního řízení obdrží nižší plnění, než by obdrželi, jestliže by k napadenému právnímu úkonu nedošlo, popř. pokud by některý z věřitelů byl v důsledku napadeného právního úkonu zvýhodněn na úkor ostatních věřitelů. Věřitel může být zvýhodněn např. tím, že dlužník uspokojí jeho pohledávku nebo mu poskytne nové zajištění jeho pohledávky.“ K tomu ovšem v daném případě nedošlo a Žalobce a) to ani netvrdil a ničím nedoložil, a proto tak, jak správně uzavřel Soud v bodu 43.30 Rozsudku, nebyly v případě převzetí ručitelských závazků Dlužníka ze Smluv splněny podmínky obecné definice neúčinného právního úkonu zakotvené v ust. § 235 odst. 1 InsZ.

**IV.
Závěr**

59. Žalovaní jsou přesvědčeni, že v řízení nebylo zjištěno, že by (i) byly ohledně napadených právních úkonů naplněny podmínky ustanovení § 240 InsZ, ani že by (ii) Dlužník svými úkony v rozhodné době (tedy buď v tříleté nebo jednoroční lhůtě před zahájením insolvenčního řízení) zkrátil možnost uspokojení tehdejších věřitelů nebo některého tehdejšího věřitele Dlužníka zvýhodnil na úkor jiných a to tak, že by se mu dostalo vyššího uspokojení, než jaké by mu jinak náleželo v konkursu. Při posuzování odporovatelnosti právních úkonů Dlužníka, které jsou předmětem tohoto řízení, nepředložil Žalobce a) jediný důkaz, prostřednictvím kterého by prokázal, že byly naplněny minimální podmínky požadované zákonem k vyslovení neúčinnosti napadených právních úkonů Dlužníka, jak jsou tyto uvedeny v Odpůrčí žalobě.
60. S ohledem na výše uvedené Žalovaní trvají na tom, aby Soud Odpůrčí žalobu v plném rozsahu zamítl a přiznal Žalovaným náhradu nákladů řízení.

New World Resources N.V.

JUDr. Luděk Chvosta, advokát
na základě plné moci

NWR Holdings B.V.

Mgr. David Ilczyszyn, advokát
na základě plné moci